

บทคัดย่อ

บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามในประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองกับความต้องการของชาวมุสลิมซึ่งไม่สามารถใช้บริการทางการเงินในระบบการเงินทั่วไปได้ แต่ยังไม่เคยมีการสำรวจความต้องการใช้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม (อุปสงค์) หรือลักษณะธุรกรรมที่ผู้ใช้บริการต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งงานวิจัยนี้ได้สำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามทั้งที่เป็นชาวมุสลิมและไม่ใช่มุสลิมจำนวน 1,807 คน เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการพัฒนาบริการทางการเงินให้สอดคล้องกับความต้องการของชาวมุสลิมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การศึกษาระบบการเงินตามหลักชะรีอะฮ์ในประเทศไทยภายใต้กรอบการวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่า ผลลัพธ์ทางการเงินตามหลักชะรีอะฮ์ขาดความหลากหลาย มีเพียงธุรกรรมการรับฝากเงินและสินเชื่อ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในเรื่องของความถูกต้องหลักชะรีอะฮ์ที่แตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับความเชื่อและความศรัทธาของมุสลิมแต่ละกลุ่ม ส่งผลให้ผลลัพธ์ทางการเงินตามหลักชะรีอะฮ์ยังไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร นอกจากนี้ การสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม พบว่า ปัจจัยทางศาสนา เช่น การนับถือศาสนาอิสลาม การปฏิบัติตามข้อบังคับของศาสนาอิสลาม เป็นต้น ความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม รวมทั้งการรู้จักบริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม ประสบการณ์ที่เคยใช้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม ความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม และการรู้จักคนที่เคยใช้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม มีผลอย่างมากต่อความสนใจของประชาชนในการเลือกใช้ผลลัพธ์ทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการใช้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม ผู้ที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์ทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม ให้มีความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ว่าผลลัพธ์ดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องตามหลักชะรีอะฮ์แล้ว และควรระบุรายละเอียดให้กับผู้ใช้บริการว่าผลลัพธ์ดังกล่าวใช้รูปแบบใดในการทำธุรกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรการเงินฐานรากซึ่งสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการได้ดีกว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจหรือผู้ให้บริการรายอื่น ๆ เพื่อให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของชาวมุสลิม และส่งเสริมให้มีการพัฒนาบริการประกันภัย โดยเฉพาะบริการประกันสุขภาพตามหลักศาสนาอิสลาม โดยอาจส่งเสริมให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจและบริษัทประกันภัยพัฒนาบริการประกันภัยตามหลักศาสนาอิสลามเพื่อตอบสนองกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

Abstract

Even though Islamic financial services in Thailand has grown at an accelerated rate to accommodate growing demand in the Muslim community, there has yet to be a study to assess true and potential demand of Islamic financial services. This study conducted a survey of the demand of Islamic financial services of 1,807 Muslim and non-Muslim people in Thailand to gauge such demand. The SWOT analysis of currently available Islamic financial services finds that such services lack diversity; that is, the scope of the product is limited to deposits and lending. There is also a concern whether those products are Sharia-compliant for Muslims of different sects, which results in lower demand. The survey also finds that demand of and interest in Islamic financial services depends on myriads of factors including religion, faithfulness, familiarity of such products, confidence of Sharia-compliance, and whether subjects know someone who have use Islamic financial products. Thus, in order to promote Islamic financial products, all stakeholders should promote that Islamic products are Sharia-compliant. Stakeholders should furthermore develop grassroots financial services providers at a local level for those institutions have better reached out to users of Islamic financial services than Specialized Financial Institutions to bolster access to Islamic financial services to Muslims. The study also identifies unmet demand for Islamic insurance products especially among respondents who have used Islamic financial products; therefore, stakeholder should enable related Specialized Financial Institutions and interested insurance companies to product such products to perspective users.